

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
PRIIT PIKAMÄE
föredraget den 16 maj 2019¹

Mål C-314/18

**Openbaar Ministerie
mot
SF**

(begäran om förhandsavgörande från Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam, Nederländerna))

”Begäran om förhandsavgörande – Straffrättsligt samarbete – Rambesluten 2002/584/RIF och 2008/909/RIF – Överlämnande av en eftersökt person till den utfärdande medlemsstaten mot en garanti om att personen återsänds till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd – Tidpunkten för återsändandet – Påföljd eller kompletterande åtgärd”

I. Inledning

1. Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 1.3 och 5 led 3 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna,² i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009,³ och artiklarna 1 a och b, 3.3, 3.4 samt 25 i rådets rambeslut 2008/909/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen⁴.

2. Begäran har framställts i samband med verkställigheten i Nederländerna av en europeisk arresteringsorder som utfärdades den 3 mars 2017 av en domare vid Canterbury Crown Court (Crown Court i Canterbury, Förenade kungariket) för lagföring av SF.

3. I artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584 föreskrivs en möjlighet för den medlemsstat som verkställer en europeisk arresteringsorder att uppställa som krav för verkställigheten av denna arresteringsorder att den utfärdande medlemsstaten lämnar en garanti om att den person som har dömts till ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd i den utfärdande medlemsstaten ska återsändas till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna straffet. Förevarande mål ger EU-domstolen möjlighet att precisera innebörden av denna garanti om återsändande och på nytt bekräfta de krav som följer av principen om ömsesidigt erkännande, vilken är vägledande för det straffrättsliga samarbetet inom unionen.

1 Originalspråk: franska.

2 EGT L 190, 2002, s. 1.

3 EUT L 81, 2009, s. 24 (nedan kallat rambeslut 2002/584).

4 EUT L 327, 2008, s. 27.

II. Tillämpliga bestämmelser

A. Unionsrätt

1. Rambeslut 2002/584

4. I artikel 1 i rambeslut 2002/584 föreskrivs följande:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [FEU].”

5. I artikel 2.1 i rambeslutet anges följande:

”En europeisk arresteringsorder får utfärdas för gärningar som enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tolv månader eller mer. Detsamma gäller om ett straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader har dömts ut.”

6. Artikel 5 led 3 i rambeslutet har följande lydelse:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får, i enlighet med den verkställande medlemsstatens lagstiftning, föreskriva att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder är beroende av något av följande villkor:

...

3) När den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten får överlämnandet underkastas villkoret att personen efter att ha hörts återsänds till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten.”

2. Rambeslut 2008/909

7. Artikel 1 a och b i rambeslut 2008/909 har följande lydelse:

”I detta rambeslut avses med

- a) *dom*: ett beslut eller avgörande som fattats av en domstol i den utfärdande staten och som vunnit laga kraft och innebär att en fysisk person ådöms en påföljd,
- b) *påföljd*: fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd som utdöms under en begränsad eller obegränsad tid på grund av en straffbar gärning efter ett straffrättsligt förfarande[.]”

8. I artikel 3 i rambeslutet anges följande:

”1. Syftet med detta rambeslut är att fastställa regler enligt vilka medlemsstaterna, för att underlätta en social återanpassning av den dömda personen, ska erkänna en dom och verkställa påföljden.

2. Detta rambeslut ska tillämpas om den dömda personen befinner sig i den utfärdande eller den verkställande staten.

3. Detta rambeslut ska endast tillämpas på erkännande av domar och verkställighet av påföljder i den mening som avses i detta rambeslut. Om utöver påföljden, böter dömts ut och/eller beslut om förverkande meddelats, men ännu inte betalats, indrivits eller verkställts, ska detta inte hindra översändandet av en dom. Erkännandet och verkställigheten av sådana avgöranden om böter och förverkande i en annan medlemsstat ska grundas på de tillämpliga instrumenten mellan medlemsstaterna, särskilt rådets rambeslut 2005/214/RIF av den 24 februari 2005 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff^[5] och rådets rambeslut 2006/783/RIF av den 6 oktober 2006 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om förverkande^[6].

4. Detta rambeslut ska inte påverka skyldigheten att iaktta de grundläggande rättigheter och de grundläggande rättsprinciper som återges i artikel 6 [FEU].”

9. I artikel 8 i rambeslutet föreskrivs följande:

”1. Den behöriga myndigheten i den verkställande staten ska erkänna en dom som har översänts i enlighet med artikel 4 och i enlighet med förfarandet i artikel 5 och omedelbart vidta alla nödvändiga åtgärder för verkställighet av påföljden, såvida inte denna myndighet beslutar att åberopa något av skälen för att vägra erkännande eller verkställighet enligt artikel 9.

2. Om påföljdens längd är oförenlig med den verkställande statens lagstiftning, får den behöriga myndigheten i den verkställande staten endast besluta att anpassa påföljden om påföljden överstiger det strängaste straff som föreskrivs för liknande brott enligt den nationella lagstiftningen. Den anpassade påföljden får inte understiga det strängaste straff som föreskrivs för liknande brott enligt den verkställande statens nationella lagstiftning.

3. Om påföljdens art är oförenlig med den verkställande statens lagstiftning, får den behöriga myndigheten i den verkställande staten anpassa påföljden till ett straff eller en åtgärd som i dess egen lagstiftning föreskrivs för liknande brott. Ett sådant straff eller en sådan åtgärd ska så nära som möjligt motsvara den påföljd som dömts ut i den utfärdande staten och påföljden får därför inte omvandlas till bötesstraff.

4. Den anpassade påföljden får inte i förhållande till sin art eller längd vara strängare än den påföljd som utdömts i den utfärdande staten.”

10. I artikel 25 i rambeslutet föreskrivs följande:

”Utan att det påverkar bestämmelserna i rambeslut [2002/584] ska bestämmelserna i det här rambeslutet i tillämpliga delar, i den utsträckning de är förenliga med bestämmelserna i det rambeslutet, gälla vid verkställighet av påföljder i de fall där en medlemsstat åtar sig att verkställa påföljden enligt artikel 4.6 i det rambeslutet eller där den i enlighet med artikel 5.3 i det rambeslutet har ställt som villkor att personen, i syfte att undvika straffrihet, ska återsändas för att avtjäna påföljden i den berörda medlemsstaten.”

5 EUT L 76, 2005, s. 16.

6 EUT L 328, 2006, s. 59.

B. Nederländsk rätt

11. Rambeslut 2002/584 har genomförts genom Overleveringswet (lag om överlämnande)⁷ av den 29 april 2004. Artikel 6.1 i lagen har följande lydelse:

”Överlämnande av en nederländsk medborgare får beviljas under förutsättning att begäran inges med anledning av en brottsutredning mot personen och att den verkställande rättsliga myndigheten anser att det ställs garantier för att personen kommer att kunna avtjäna straffet i Nederländerna, om vederbörande döms till ett slutgiltigt fängelsestraff för en gärning i fråga om vilken överlämnande får beviljas i den verkställande medlemsstaten.”

12. I artikel 28.2 OLW föreskrivs följande:

”Om rechtbank [rätten] finner ... att överlämnade inte kan beviljas, ..., ankommer det på den att avslå begäran om överlämnande i sitt beslut.”

13. Rambeslut 2008/909 har genomförts genom Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (lag om ömsesidigt erkännande och verkställighet av fängelsestraff och villkorliga straff)⁸ av den 12 juli 2012. Artikel 2:2 har rubriken ”Behörig myndighet”, och i artikel 2:2 punkt 1 föreskrivs följande:

”Ministern är behörig att erkänna ett domstolsavgörande som översänts av en av de utfärdande medlemsstaterna, i syfte att det ska verkställas i Nederländerna.”

14. I artikel 2:11 WETS, med rubriken ”Domarens roll; anpassning av påföljden”, anges följande:

”1. Ministern ska översända domstolsavgörandet och intyget till generaladvokaten hos åklagarmyndigheten vid Appellationsdomstolen, såvida inte ministern omgående anser att det finns skäl att vägra erkänna domstolsavgörandet.

2. Generaladvokaten ska omedelbart överlämna domstolsavgörandet till specialistavdelningen vid Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Appellationsdomstolen i Arnhem-Leeuwarden, Nederländerna) ...

3. Specialistavdelningen vid Gerechtshof [Appellationsdomstolen] ska besluta

...

c. vilken anpassning av det utdömda fängelsestraffet som [punkterna 4, 5 eller 6] ger anledning till.

4. Om längden på det fängelsestraff som utdömts överstiger det strängaste straffet enligt nederländsk lagstiftning för det aktuella brottet, ska fängelsestraffets längd minskas till detta strängaste straff.

5. När den dömda personen överlämnas mot en garanti om återsändande enligt artikel 6.1 [OLW], är punkt 4 inte tillämplig, men det ska då fastställas huruvida det utdömda fängelsestraffet motsvarar den påföljd som skulle ha utdömts i Nederländerna för det aktuella brottet. I förekommande fall ska påföljden anpassas i överensstämmelse härmed, med beaktande av de yttranden som avgetts i den utfärdande medlemsstaten beträffande brottets svårighetsgrad.”

⁷ Stb. 2004, nr 195 (nedan kallad OLW).

⁸ Stb. 2012, nr 333 (nedan kallad WETS).

III. Bakgrund till det nationella målet och tolkningsfrågorna

15. Den 3 mars 2017 utfärdade en domare vid Canterbury Crown Court (Crown Court i Canterbury) en europeisk arresteringsorder mot SF, som är nederländsk medborgare, för att han skulle överlämnas för lagföring för två brott, nämligen stämpling till smuggling av dels 4 kg heroin, dels 14 kg kokain till Förenade kungariket.

16. Den 30 mars 2017 begärde officier van justitie (åklagarmyndigheten, Nederländerna) att den utfärdande rättsliga myndigheten skulle lämna den garanti som avses i artikel 6.1 OLW, varigenom artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584 har införlivats.

17. I skrivelse av den 20 april 2017 angav Home Office (inrikesministeriet, Förenade kungariket) följande:

”...

Förenade kungariket förbinder sig att om SF döms till ett fängelsestraff i Förenade kungariket, så ska han, i enlighet med Section 153C i Extradition Act 2003 (2003 års utlämningslag), återsändas till Nederländerna så snart det är praktiskt möjligt efter det att det straffrättsliga förfarandet i Förenade kungariket har avslutats och varje annat förfarande avseende det brott för vilket överlämnandet har begärts har slutförts.

Detaljerad information om den påföljd som SF eventuellt döms till kommer att lämnas när han återsänds till Nederländerna. Vi anser att ett överlämnande enligt rambeslut [2002/584] inte innebär att Nederländerna får ändra längden på den påföljd som eventuellt kommer att utdömas av en brittisk domstol.”

18. Efter att ha ombetts att precisera vilka förfaranden som omfattas av uttrycket ”varje annat förfarande” i den mening som avses i Section 153C(4) i 2003 års utlämningslag, gav inrikesministeriet följande svar i ett e-postmeddelande av den 19 februari 2018:

”Jag kan upplysa er om att uttrycket ’annat förfarande’ kan innefatta följande:

- a) Bedömning av en förverkandeåtgärd,
- b) förfarandet för att fastställa längden på det fängelsestraff som ska verkställas om eventuella böter inte betalas,
- c) uttömmande av eventuella rättsmedel, och
- d) utgången av alla betalningsfrister avseende ett beslut om förverkande eller ett bötesstraff.”

19. Den hänskjutande domstolen har angett att avsnittet ”[v]i anser att ett överlämnande enligt rambeslut [2002/584] inte innebär att Nederländerna får ändra längden på den påföljd som eventuellt kommer att utdömas av en brittisk domstol” hänger samman med den omständigheten att begäran från Openbaar Ministerie (åklagarmyndigheten, Nederländerna) om att en garanti skulle lämnas i tidigare liknande ärenden innefattade påpekandet att Konungariket Nederländerna kan anpassa fängelsestraffet eller en annan frihetsberövande åtgärd till de nationella bestämmelserna, i enlighet med artikel 2:11 punkt 5 WETS.

20. Den hänskjutande domstolen anser att den garanti som lämnats av den utfärdande medlemsstaten, såsom den har formulerats av denna medlemsstat, väcker frågor om huruvida den är förenlig med flera bestämmelser i rambesluten 2002/584 och 2008/909. Om det faktiskt skulle visa sig att denna garanti är oförenlig med rambesluten, ska överlämnandet av SF vägras.

21. Den första delen av dessa frågor avser vid vilken tidpunkt den utfärdande medlemsstaten ska genomföra garantin om återsändande till den verkställande medlemsstaten av den person som dömts till fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd, såsom denna garanti föreskrivs i artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584. Närmare bestämt uppkommer frågan huruvida den utfärdande medlemsstaten får – efter det att domen om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd har vunnit laga kraft – avvakta med att återsända den berörda personen till den verkställande medlemsstaten till dess att varje annat förfarande avseende det brott för vilket överlämnandet har begärts, såsom ett förfarande för förverkande, slutgiltigt har avslutats.

22. Den hänskjutande domstolen har i det avseendet påpekat att även om målet att underlätta en social återanpassning av den person som dömts till ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd talar för att denna person ska återsändas till den verkställande medlemsstaten så snart domen har vunnit laga kraft, utan att avvakta utgången i andra förfaranden avseende det brott som ligger till grund för begäran om överlämnande, finns det dock argument som talar för den motsatta tolkningen, såsom en effektiv bekämpning av brottslighet och skyddet för den berörda personens rätt till försvar.

23. Den andra delen av de frågor som den hänskjutande domstolen har väckt har sitt ursprung i kommentaren, som förekommer i formuleringen av den garanti om återsändande som lämnats av den utfärdande medlemsstaten, om att "ett överlämnande enligt rambeslut [2002/584] inte innebär att Nederländerna får ändra längden på den påföljd som eventuellt kommer att utdömas av en brittisk domstol".

24. Enligt den hänskjutande domstolen föranleder denna kommentar frågan huruvida den verkställande medlemsstaten, efter det att den har överlämnat den begärda personen på villkor att det lämnas en garanti om att personen ska återsändas, och när den verkställande medlemsstaten väl ska verkställa den dom om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som meddelats mot denna person, får anpassa påföljden, och i så fall inom vilka gränser.

25. Mot denna bakgrund beslutade Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam, Nederländerna) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

- "1) Ska artiklarna 1.3 och 5 led 3 i rambeslut [2002/584] och artiklarna 1 a, och b, 3.3, 3.4 samt 25 i rambeslut [2008/909] tolkas så, att den utfärdande medlemsstaten, för det fall den verkställande medlemsstaten har förenat överlämnandet av en av sina egna medborgare för lagföring med villkoret att den berörda personen, efter att ha hörts, enligt den i artikel 5 led 3 i rambeslut [2002/584] nämnda garantin ska återsändas till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som denne eventuellt dömts till i den utfärdande medlemsstaten, i praktiken inte behöver återsända den berörda personen – efter det att domen om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd har vunnit laga kraft – förrän 'varje annat förfarande avseende det brott för vilket överlämnandet har begärts' – såsom ett förfarande om förverkande – slutgiltigt har slutförts?
- 2) Ska artikel 25 i rambeslut [2008/909] tolkas så, att en medlemsstat som har överlämnat en av sina egna medborgare på grundval av den garanti som avses i artikel 5 led 3 i rambeslut [2002/584] i egenskap av verkställande stat vad gäller erkännandet och verkställigheten av den dom som meddelats mot denna person – med avvikelse från artikel 8.2 i rambeslut [2008/909] – får pröva huruvida den frihetsberövande påföljd som har utdömts mot denna person motsvarar den påföljd som skulle ha utdömts för det aktuella brottet i den verkställande staten och, vid behov, får anpassa den utdömda frihetsberövande påföljden i överensstämmelse härmed?"

IV. Bedömning

26. Före prövningen i sak av de frågor som den hänskjutande domstolen har ställt, är det lämpligt att bemöta de argument som Konungariket Nederländerna har anfört till stöd för att begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till prövning.

A. Huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning

27. Konungariket Nederländerna har bestritt att begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning genom att i huvudsak hävda att svaren på de frågor som ställts inte är nödvändiga för att den hänskjutande domstolen ska kunna ta ställning till verkställigheten av den europeiska arresteringsorder som är i fråga i det nationella målet och genom att framhålla att dessa frågor är hypotetiska.

28. Det ska erinras om att det enligt EU-domstolens fasta praxis, ”inom ramen för det samarbete mellan den och de nationella domstolarna som införts genom artikel 267 FEUF, uteslutande ankommer på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. EU-domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts avser tolkningen av unionsrätten ...”.⁹

29. Följaktligen ”presumeras den nationella domstolens frågor om tolkningen av unionsrätten vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har lämnat och vars riktighet det inte ankommer på EU-domstolen att pröva. EU-domstolen kan avslå en begäran från en nationell domstol endast om det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet, om problemet är hypotetiskt eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den ...”.¹⁰

30. I förevarande fall framgår det inte av de handlingar som ingetts till EU-domstolen att en av de ovan nämnda situationerna föreligger i målet. Den hänskjutande domstolen ska nämligen ta ställning till verkställigheten av en europeisk arresteringsorder. För att göra det måste den med nödvändighet bedöma huruvida garantin om återsändande, såsom den har formulerats av den utfärdande rättsliga myndigheten, överensstämmer med vad som är tillåtet enligt artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584, så att den då skulle kunna bifalla begäran om överlämnande av SF. För att göra denna prövning behöver dock den hänskjutande domstolen få klargöranden av EU-domstolen om innebörden av artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584. Samma sak gäller innebörden av artikel 25 i rambeslut 2008/909. Av det ovan anförda följer att de åtgärder som ska vidtas av den hänskjutande domstolen beträffande den europeiska arresteringsorder som är i fråga i det nationella målet är direkt avhängiga av EU-domstolens svar på de frågor som ställts.

31. Jag vill tillägga att i detta skede av förfarandet vet naturligtvis ingen huruvida SF kommer att fällas till ansvar för de brott som han har anklagats för och än mindre vilka påföljder som i förekommande fall kommer att utdömas. Ur den synvinkeln utgör den hypotetiska dimensionen en naturlig följd av det normala genomförandet av ett straffrättsligt förfarande och av oskuldspresumtionen. En sak är

⁹ Se, bland annat, dom av den 25 juli 2018, AY (Europeisk arresteringsorder – Vittne) (C-268/17, EU:C:2018:602, punkt 24 och där angiven rättspraxis).

¹⁰ Ibidem (punkt 25 och där angiven rättspraxis).

dock säker. Den hänskjutande domstolen ska ta ställning till verkställigheten av den europeiska arresteringsorder som är i fråga i det nationella målet och behöver för det syftet få klargöranden av EU-domstolen om innebörden av den garanti om återsändande som föreskrivs i artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584, vilken utgör en förutsättning för denna verkställighet.

32. Jag anser följaktligen att förevarande begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning.

B. Den första tolkningsfrågan

33. Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att garantin om att den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring, efter att ha hörts, ska återsändas till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som denne kan komma att dömas till i den utfärdande medlemsstaten, betyder att ett sådant återsändande kan skjutas upp till dess att det har slutgiltigt beslutats om en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande.

34. Det ska inledningsvis erinras om att ”rambeslut 2002/584, såsom särskilt framgår av artikel 1.1 och 1.2 jämförda med skälen 5 och 7, avser att ersätta den multilaterala utlämningsordning som bygger på Europeiska utlämningskonventionen, vilken undertecknades i Paris den 13 december 1957, med ett system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter av dömda eller misstänkta personer för verkställighet av domar eller för lagföring, vilket grundar sig på principen om ömsesidigt erkännande”.¹¹

35. Rambeslut 2002/584 ”syftar således, genom inrättandet av ett nytt, förenklat och effektivare system för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott, till att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet för att uppnå målet för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, på grundval av den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna”.¹²

36. ”Enligt artikel 1.1 i rambeslutet är syftet [med systemet med en europeisk arresteringsorder] att en annan medlemsstat ska gripa och överlämna en eftersökt person för att, med hänsyn till målet med rambeslutet, den som begått brottet inte ska undkomma straff och att denne åtalas eller avtjänar det frihetsstraff som han eller hon dömts till.”¹³

37. Inom det område som regleras av rambeslut 2002/584 kommer principen om ömsesidigt erkännande – som, vilket särskilt framgår av skäl 6 i rambeslutet, utgör en ”hörnsten” i det straffrättsliga samarbetet – till uttryck i artikel 1.2 i det rambeslutet. Där instiftas en regel om att medlemsstaterna är skyldiga att verkställa varje europeisk arresteringsorder utifrån principen om ömsesidigt erkännande och i enlighet med bestämmelserna i rambeslutet. Det innebär att de verkställande rättsliga myndigheterna ”i princip endast har möjlighet att vägra att verkställa en sådan order om de kan åberopa något av de skäl till att vägra verkställighet som på ett uttömmande sätt räknas upp i rambeslut 2002/584 och att de enda villkor som får uppställas för verkställighet av en europeisk arresteringsorder är de villkor som på ett uttömmande sätt anges i artikel 5 i nämnda rambeslut. Det betyder att medan verkställighet av en europeisk arresteringsorder utgör huvudregeln, har möjligheten att vägra verkställighet utformats som ett undantag som ska tolkas strikt ...”.¹⁴

¹¹ Se, bland annat, dom av den 12 februari 2019, TC (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, punkt 40 och där angiven rättspraxis).

¹² Ibidem (punkt 41 och där angiven rättspraxis).

¹³ Se dom av den 6 december 2018, IK (Verkställighet av kompletterande straff) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, punkt 39).

¹⁴ Se, bland annat, dom av den 13 december 2018, Sut (C-514/17, EU:C:2018:1016, punkt 28 och där angiven rättspraxis).

38. I rambeslut 2002/548 anges uttryckligen de skäl som gör att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras (artikel 3) och de skäl som gör att sådan verkställighet får vägras (artiklarna 4 och 4a), samt de garantier som ska lämnas av den utfärdande medlemsstaten i särskilda fall (artikel 5).¹⁵

39. ”Även om rambeslut 2002/584 är uppbyggt kring principen om ömsesidigt erkännande medför inte detta erkännande någon absolut skyldighet att verkställa en utfärdad europeisk arresteringsorder. Rambeslutet är nämligen uppbyggt så, ... att medlemsstaterna har en möjlighet att i speciella situationer tillåta de behöriga rättsliga myndigheterna att besluta att ett utdömt fängelsestraff ska verkställas i den verkställande medlemsstaten ...”¹⁶

40. Att det förhåller sig på det sättet framgår särskilt av artiklarna 4 led 6 och 5 led 3 i rambeslut 2002/584. ”Syftet med dessa bestämmelser är bland annat att”, när det gäller båda de typer av europeiska arresteringsorder som behandlas i rambeslutet, ”fästa särskild vikt vid möjligheterna att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället”.¹⁷

41. I artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584 föreskrivs särskilt att ”[n]är den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten får överlämnandet underkastas villkoret att personen efter att ha hörts återsänds till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten”.

42. I denna bestämmelse preciseras dock inte vid vilken tidpunkt den person som har dömts till ett fängelsestraff eller en frihetsberövande åtgärd i den utfärdande medlemsstaten ska återsändas till den verkställande medlemsstaten.

43. Med hänsyn till denna brist på precision, finns det två synsätt att välja mellan.

44. Enligt det första synsättet, vilket förespråkas av SF och av den italienska och den polska regeringen, ska företrädare ges åt det mål som eftersträvas genom artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584, nämligen att underlätta en social återanpassning av den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring. Ur den synvinkeln ska den utfärdande medlemsstaten garantera den verkställande medlemsstaten att den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern kommer att återsändas till sistnämnda medlemsstat så snart domen om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd har vunnit laga kraft, eftersom frågan om personens skuld då har slutgiltigt avgjorts. Den omständigheten att domen om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd kan följas av ett annat skede av det straffrättsliga förfarandet som kan utmynna i en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, saknar i det avseendet betydelse. Det skulle nämligen strida mot målet att främja en social återanpassning av dömda personer att senarelägga återsändandet av en person som genom en lagkraftvunnen brottmålsdom har dömts till fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd i avvaktan på det eventuella beslutet om en påföljd eller en kompletterande åtgärd, inom en obestämd tid. Verkställigheten av fängelsestraffet eller en annan frihetsberövande åtgärd i den medlemsstat där den dömda personen är medborgare eller bosatt, vilket åsyftas i artikel 5 led 3 i detta rambeslut, kan inte vara avhängig av en sådan tillfällighet som följer av särdragen i den utfärdande medlemsstatens straffrättsliga förfarande.

¹⁵ Ibidem (punkt 29 och där angiven rättspraxis).

¹⁶ Se, bland annat, dom av den 13 december 2018, Sut (C-514/17, EU:C:2018:1016, punkt 30 och där angiven rättspraxis), och dom av den 21 oktober 2010, B. (C-306/09, EU:C:2010:626, punkt 51).

¹⁷ Se, bland annat, dom av den 21 oktober 2010, B. (C-306/09, EU:C:2010:626, punkt 52 och där angiven rättspraxis).

45. Enligt det andra synsättet, vilket – med vissa skillnader mellan parterna – stöds av åklagarmyndigheten, av den nederländska och den österrikiska regeringen samt Förenade kungarikets regering och av Europeiska kommissionen, förutsätter däremot en effektiv lagföring och skyddet för den åtalade personens processuella rättigheter att återsändandet av denna person till den verkställande medlemsstaten inte sker förrän de andra skedena av brottmålsförfarandet som kan utmynna i en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, slutgiltigt har avslutats.

46. Jag ansluter mig till det andra synsättet. Jag vill dock göra vissa förtydliganden för att säkerställa att målet att underlätta en social återanpassning av dömda personer inte tillintetgörs på grund av särdragen i den utfärdande medlemsstatens straffrättsliga förfarande eller dess oskäligt långa handläggningstid.

47. Som utgångspunkt för min bedömning vill jag erinra om att det följer av artikel 1.1 i rambeslut 2002/584 att en europeisk arresteringsorder kan utfärdas antingen för lagföring av en person eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

48. Det följer av artikel 2.1 och 2.2 i rambeslut 2002/584 att en europeisk arresteringsorder endast får utfärdas för brott som i den utfärdande medlemsstaten kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd.

49. Även om en europeisk arresteringsorder för lagföring således endast får utfärdas för brott som kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd, betyder detta dock inte att sådan lagföring endast kan utmynna i en dom om fängelsestraff eller en sådan frihetsberövande åtgärd. Det är nämligen vanligt att fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, som utgör den huvudsakliga påföljden, åtföljs av en annan påföljd eller kompletterande åtgärd, såsom böter eller ett beslut om förverkande.

50. Det är sistnämnda typ av påföljd eller kompletterande åtgärd som den hänskjutande domstolen har framhållit i sin begäran om förhandsavgörande.

51. Med hänsyn till att lagföring i den utfärdande medlemsstaten således kan utmynna i en huvudsaklig påföljd och en eller flera andra påföljder eller kompletterande åtgärder, inom ramen för ett straffrättsligt förfarande som kan delas upp i flera skeden, uppkommer frågan när den person som har dömts till fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska återsändas till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna straffet. Jag vill i det avseendet påpeka att det, i avsaknad av tillräcklig harmonisering, förekommer en mängd olika processuella modeller inom unionen, som bland annat yttrar sig i skillnader mellan medlemsstaterna vad gäller genomförandet av straffrättsliga förfaranden.

52. För att besvara denna fråga ska reglerna i rambeslut 2008/909 beaktas. Det följer nämligen av artikel 25 i nämnda rambeslut att bestämmelserna i rambeslutet i princip ska gälla i samband med det återsändande för att verkställa påföljden som regleras av artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584.

53. I artikel 1 a i rambeslut 2008/909 definieras *dom* som ”ett *beslut* eller *avgörande* som fattats av en domstol i den utfärdande staten och *som vunnit laga kraft* och innebär att en fysisk person ådöms en påföljd”.¹⁸ Enligt artikel 1 b i samma rambeslut omfattar begreppet påföljd ”*fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd* som utdöms under en begränsad eller obegränsad tid på grund av en straffbar gärning efter ett straffrättsligt förfarande”.¹⁹ En tillämpning av rambeslut 2008/909 kräver således att det finns en lagkraftvunnen dom om en frihetsberövande påföljd.²⁰

¹⁸ Min kursivering.

¹⁹ Min kursivering.

²⁰ Se, i det avseendet, dom av den 25 januari 2017, van Vemde (C-582/15, EU:C:2017:37, punkterna 24 och 27).

54. Härav följer att återsändandet till den verkställande medlemsstaten av den person som dömts till fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd, som föreskrivs i artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584, *inte kan ske förrän denna dom har vunnit laga kraft*, i enlighet med artikel 1 a och b i rambeslut 2008/909.

55. Betyder det ändå att återsändandet till den verkställande medlemsstaten av den person som dömts till fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd i den utfärdande medlemsstaten *alltid ska ske omedelbart efter det att denna dom har vunnit laga kraft*?

56. Jag tror inte att så är fallet.

57. Jag anser nämligen att artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584 gör det möjligt för den utfärdande medlemsstaten att föreskriva att återsändandet till den verkställande medlemsstaten av den person som överlämnades till den utfärdande medlemsstaten kan ske först när det slutgiltigt har beslutats om påföljder eller kompletterande åtgärder avseende det brott som har legat till grund för utfärdandet av den europeiska arresteringsordern.

58. Med andra ord, även om artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584 gör det möjligt för den verkställande rättsliga myndigheten att för verkställighet av en europeisk arresteringsorder uppställa krav på att den berörda personen ska återsändas, tillåter denna bestämmelse däremot inte att denna myndighet kräver att återsändandet ska ske omedelbart efter den lagakraftvunna domen om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd mot denna person. Avsaknaden av en garanti för att återsändandet sker omedelbart utgör således inte en situation där det skulle vara möjligt för den verkställande rättsliga myndigheten att vägra överlämna en person som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584.

59. Jag grundar denna ståndpunkt på det huvudsakliga övervägandet att även om artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584 naturligtvis ska tolkas på så sätt att dess viktigaste mål, nämligen att främja en social återanpassning av den dömda personen, uppnås, är det även viktigt att göra en tolkning som kan förena detta mål med de mål som består i att dels garantera att det brott på grundval av vilket den europeiska arresteringsordern har utfärdats beivras till fullo och på ett effektivt sätt, dels säkerställa skyddet för denna persons processuella rättigheter. Jag vill även påminna om att rambeslut 2002/584 eftersträvar det mycket viktiga målet att bekämpa straffrihet.²¹

60. Till stöd för denna ståndpunkt vill jag framhålla följande omständigheter.

61. För det första ska det, i analogi med vad EU-domstolen har slagit fast beträffande artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584, påpekas att medlemsstaterna har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning när de genomför artikel 5 led 3 i rambeslutet.²² Vidare ska det framhållas att den garanti om återsändande som föreskrivs i sistnämnda bestämmelse visserligen har särskilt till syfte att möjliggöra för den verkställande rättsliga myndigheten att lägga särskild vikt vid möjligheterna att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället när denne avtjänat sitt straff. Ett sådant syfte, hur viktigt det än är, kan emellertid inte anses utesluta att medlemsstaterna vid genomförandet av rambeslut 2002/584, i linje med den huvudregel som anges i artikel 1.2 i rambeslutet, begränsar de fall där det är möjligt att vägra att överlämna en person som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 5 led 3 i det nämnda rambeslutet.²³ Målet att underlätta den dömda personens återanpassning till samhället är således inte absolut och kan vägas mot andra krav.

²¹ Se punkt 36 i detta förslag till avgörande.

²² Se, analogt, dom av den 6 oktober 2009, Wolzenburg (C-123/08, EU:C:2009:616, punkt 61).

²³ Ibidem (punkt 62).

62. För det andra ska det preciseras att en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, fyller en väsentlig funktion vid beivrandet av brott, i likhet med dem som är i fråga i det nationella målet och på grundval av vilka den europeiska arresteringsordern utfärdades.²⁴

63. Såsom framgår av skäl 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/42/EU av den 3 april 2014 om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen,²⁵ är "[d]en viktigaste drivkraften bakom den gränsöverskridande organiserade brottsligheten, inklusive maffialiknande kriminella organisationer, ... ekonomisk vinning". Detta är skälet till att "[e]tt effektivt förebyggande och bekämpande av organiserad brottslighet bör ... uppnås genom att neutralisera vinning av brott och, i vissa fall, utvidgas till att omfatta all egendom som härrör från brottsliga handlingar".

64. I skäl 3 i nämnda direktiv har unionslagstiftaren framhållit att "[b]land de mest effektiva sätten att bekämpa organiserad brottslighet är att föreskriva stränga rättsliga konsekvenser av att delta i sådan brottslighet, såväl som effektiv upptäckt och frysning och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott".²⁶

65. Med hänsyn till den betydelse som beslut om förverkande har för att bekämpa brottslighet, ska det väljas en tolkning som gör det möjligt att fatta sådana beslut utan några hinder, däribland efter en lagakraftvunnen dom varigenom den åtalade personen har dömts till fängelse eller en annan frihetsberövande åtgärd. Detta förutsätter att denna person står till förfogande för de behöriga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten, både i samband med utredningen för att identifiera de materiella fördelar som denna person har skaffat sig genom brottet och bedöma omfattningen av dessa fördelar och under den rättegång som kan leda till att ett beslut om förverkande meddelas. En god rättskipning i syfte att effektivt och till fullo beivra det rättsstridiga beteende som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern kräver med andra ord den åtalade personens närvaro fram till dess att detta skede av förfarandet, som utgör en integrerad del av lagföringen, slutgiltigt har avslutats. Det är nämligen av yttersta vikt att de behöriga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten inte ställs inför problem vad gäller bevisningen eller praktiska problem på grund av den berörda personens utevaro, vilket skulle kunna utgöra hinder för att meddela ett beslut om förverkande.

66. För det tredje utgör den åtalade personens närvaro i samband med en rättegång som kan leda till ett beslut om förverkande en väsentlig processuell garanti för denna person.

67. Jag vill i det avseendet påpeka att det i artikel 1.3 i rambeslut 2002/584 anges att rambeslutet "påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [FEU]".²⁷ Eftersom ett beslut om förverkande kan på ett väsentligt sätt påverka rättigheterna för tilltalade personer²⁸ och ett sådant beslut utgör en del av det straffrättsliga förfarandet för att fastställa påföljden, är det viktigt att säkerställa ett skydd för de processuella rättigheter som dessa personer har, däribland den tilltalades rätt att vara personligen närvarande vid förhandlingen, vilken ingår i rätten till en rättvis rättegång.

24 Jag erinrar om att den europeiska arresteringsorder som är i fråga i det nationella målet utfärdades för lagföring för två brott, nämligen stämpling till smuggling av dels 4 kg heroin, dels 14 kg kokain till Förenade kungariket.

25 EUT L 127, 2014, s. 39.

26 Se, även, skäl 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande (EUT L 303, 2018, s. 1), där det anges att "[f]rysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott är ett av de mest effektiva sätten att bekämpa brottslighet".

27 Se även, beträffande rambeslut 2008/909, artikel 3.4 i nämnda rambeslut. Enligt domstolens fasta praxis ska bestämmelserna i unionens sekundärrätt tolkas och tillämpas med iakttagande av grundläggande rättigheter, varvid en integrerad del härav utgörs av iakttagande av rätten till försvar, som följer av rätten till en rättvis rättegång, vilken säkerställs genom artiklarna 47 och 48 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna samt artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), (se, bland annat, dom av den 10 augusti 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punkt 60 och där angiven rättspraxis).

28 Se, för ett liknande resonemang, skäl 33 i beslut 2014/42.

68. Såsom EU-domstolen angav i sin dom av den 10 augusti 2017, *Zdziaszek*,²⁹ ”framgår det av praxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna att de garantier som tillförsäkras genom artikel 6 i Europakonventionen inte enbart är tillämpliga på avgörandet av skuldfrågan, utan även på fastställandet av påföljden (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolen, 28 november 2013, *Dementyev mot Ryssland*, CE:ECHR:2013:1128JUD004309505, § 23). Iakttagandet av ett rättvist förfarande innebär således en rätt för den berörda personen att delta i rättegången, med anledning av de betydande konsekvenser den kan ha för längden på det straff som ska utdömas mot vederbörande (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolen, 21 september 1993, *Kremzov mot Österrike*, CE:ECHR:1993:0921JUD001235086, § 67)”.³⁰ Eftersom det utgör en del av fastställandet av påföljden, ska det straffrättsliga förfarande som genomförs i syfte att eventuellt meddela ett beslut om förverkande iakttas denna processuella rättighet för den anklagade.³¹

69. Mot bakgrund av dessa omständigheter anser jag att den utfärdande medlemsstaten har fog för att, enligt artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584, lämna en garanti om att den berörda personen kommer att återsändas först när det har slutgiltigt beslutats om en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande.

70. Härav följer att den verkställande rättsliga myndigheten inte kan vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern genom att hävda att en sådan garanti strider mot artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584.

71. För att noga avgränsa räckvidden av den lösning som jag föreslår, vill jag dock framhålla följande omständigheter.

72. För det första står det klart att det skede av det straffrättsliga förfarandet som kan leda till att det beslutas om en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, ska avse samma brott som det som har legat till grund för utfärdandet av en europeisk arresteringsorder för lagföring.

73. För det andra ska fastställandet av en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, utgöra en del av den lagföring för vilken den europeiska arresteringsordern utfärdades. Det ska i synnerhet vara fråga om ett beslut om förverkande som meddelats inom ramen för ett förfarande i straffrättsliga frågor, och inte inom ramen för förfaranden i civilrättsliga eller administrativa frågor.

74. För det tredje ska det framhållas att den tolkning av artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584 som jag föreslår emellertid inte får leda till att det mål som denna bestämmelse eftersträvar, liksom rambeslut 2008/909,³² nämligen att underlätta en social återanpassning av den dömda personen, omöjliggörs på grund av särdragen i medlemsstaternas straffrättsliga förfaranden. De behöriga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten får följaktligen inte bortse från detta mål efter det att den person som den europeiska arresteringsordern avser har överlämnats. Det ska i det avseendet framhållas att EU-domstolen redan har slagit fast att ”social återanpassning av unionsmedborgaren i den stat där vederbörande är verkligt integrerad inte enbart ligger i den berördes intresse utan även i ... unionens intresse i allmänhet”.³³ Även om jag – av de ovan angivna skälen – medger att

29 C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.

30 Dom av den 10 augusti 2017, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 87).

31 Det ska även framhållas att den omständigheten att den person som ett beslut om förverkande avser inte var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till detta beslut kan, med vissa förbehåll, senare vara en grund för att vägra erkännande och verkställighet av beslutet: se, i det avseendet, skäl 32 och artikel 19.1 g i förordning 2018/1805.

32 Se artikel 3.1 i rambeslutet.

33 Se, bland annat, dom av den 17 april 2018, *B och Vomero* (C-316/16 och C-424/16, EU:C:2018:256, punkt 75 och där angiven rättspraxis).

återsändandet till den verkställande medlemsstaten av den person som dömts till fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd kan senareläggas till dess att en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, slutgiltigt har fastställts, får en sådan senareläggning inte vara orimligt lång.

75. Det ska nämligen hållas i minnet att när domen om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd har vunnit laga kraft, utgör det fortsatta frihetsberövandet av den dömda personen i den utfärdande medlemsstaten en del av verkställigheten av detta straff. Med hänsyn till syftet med artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584, är det endast godtagbart att straffet verkställs i den utfärdande medlemsstaten under en kort tid. När en europeisk arresteringsorder för lagföring verkställs med förbehåll för den garanti om återsändande som föreskrivs i artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584, ska följaktligen de behöriga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten göra allt som ligger inom deras behörighet för att se till att tiden mellan den lagakraftvunna domen om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd och fastställandet av påföljder eller kompletterande åtgärder, såsom ett beslut om förverkande, blir så kort som möjligt, för att påskynda återsändandet av den dömda personen till den verkställande medlemsstaten. Ur det perspektivet bör dessa myndigheter, när deras nationella rätt tillåter det, prioritera att fastställa en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, samtidigt med avkunnandet av den huvudsakliga frihetsberövande påföljden, så att den person som slutgiltigt har dömts till sådana påföljder snabbare kan återsändas till den verkställande medlemsstaten.

76. För det fjärde kan ett sådant återsändande under alla omständigheter inte skjutas upp i avvaktan på att en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, har verkställts. Artikel 3.3 i rambeslut 2008/909 är tydlig i det avseendet, eftersom det däri bland annat föreskrivs att "[o]m utöver påföljden, böter dömts ut och/eller beslut om förverkande meddelats, men ännu inte betalats, indrivits eller verkställts, ska detta inte hindra översändandet av en dom". Vidare framgår det av denna bestämmelse att erkännandet och verkställigheten av avgöranden om böter och förverkande i en annan medlemsstat regleras av särskilda regler i unionsrätten.

77. Jag anser följaktligen att den precisering som Förenade kungariket har gjort, enligt vilken uttrycket "annat förfarande" kan innefatta "utgången av alla betalningsfrister avseende ett beslut om förverkande eller ett bötesstraff",³⁴ inte är förenlig med artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584. Även om återsändandet, enligt min mening, kan skjutas upp till dess att ett beslut om förverkande meddelas, är det däremot uteslutet att förlänga denna senareläggning till verkställighetsskedet för ett sådant beslut. Förenade kungariket måste således på den punkten se över formuleringen av garantin om återsändande. I annat fall har den verkställande rättsliga myndigheten, enligt min mening, fog för att anse att garantin inte överensstämmer med vad som är tillåtet enligt artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584.

78. Av det ovan anförda följer att jag anser att artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att garantin om att den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring, efter att ha hörts, ska återsändas till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som denne kan komma att dömas till i den utfärdande medlemsstaten, betyder att ett sådant återsändande kan skjutas upp till dess att det har slutgiltigt beslutats om en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, under förutsättning att ett sådant beslut meddelas inom ramen för ett straffrättsligt förfarande och att detta skede av förfarandet avser samma brott som det som har legat till grund för den europeiska arresteringsordern. Med hänsyn till det mål som eftersträvas med denna bestämmelse, nämligen att underlätta en social återanpassning av dömda personer, ska dock de behöriga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten göra allt som ligger inom deras behörighet för att se till att ett sådant återsändande sker så fort som möjligt.

³⁴ Se punkt 18 ovan.

C. Den andra tolkningsfrågan

79. Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 25 i rambeslut 2008/909 ska tolkas så, att den verkställande medlemsstaten, efter det att den har överlämnat den begärda personen på villkor att det lämnas en garanti om att personen ska återsändas, och när den verkställande medlemsstaten väl ska verkställa den dom om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som meddelats mot denna person, får anpassa påföljden så att den motsvarar den påföljd som skulle ha utdömts för det aktuella brottet i denna medlemsstat.

80. Denna fråga har sin grund i den uppfattning som Konungariket Nederländerna har förespråkat och som enligt min mening strider mot den straffrättsliga territorialitetsprincipen, enligt vilken utländska brottmålsdomar som meddelats mot nederländska medborgare, som har överlämnats till en annan medlemsstat på villkor att det lämnas en garanti om att de ska återsändas, ska omvandlas till en sådan dom som vanligtvis gäller i Nederländerna för ett liknande brott. Denna uppfattning grundar sig på Konungariket Nederländernas avsikt att säkerställa likabehandling av sådana medborgare och nederländska medborgare som har dömts i denna medlemsstat.

81. Denna uppfattning kommer till uttryck i artikel 2:11 punkt 5 WETS, av vilken det framgår att artikel 2:11 punkt 4 i nämnda lag, varigenom artikel 8.2 i rambeslut 2008/909 har införlivats, inte är tillämplig när den berörda personen har överlämnats av Konungariket Nederländerna enligt den garanti som avses i artikel 6.1 OLW, varigenom artikel 5 led 3 i beslut 2002/584 har införlivats. I artikel 2:11 punkt 5 WETS föreskrivs i stället att det ”ska då fastställas huruvida det utdömda fängelsestraffet motsvarar den påföljd som skulle ha utdömts i Nederländerna för det aktuella brottet” och att ”[i] förekommande fall ska påföljden anpassas i överensstämmelse härmed, med beaktande av de yttranden som avgetts i den utfärdande medlemsstaten beträffande brottets svårighetsgrad”.

82. Enligt Konungariket Nederländerna tillåter artikel 25 i rambeslut 2008/909, för det fall att en person har överlämnats mot en garanti om återsändande, att påföljden anpassas utöver vad som föreskrivs i artikel 8.2 i detta rambeslut.

83. Jag instämmer inte i denna tolkning av artikel 25 i rambeslut 2008/909, vilken enligt min mening inte innehåller någon rättslig grund till stöd för ett sådant tillvägagångssätt.

84. Jag vill erinra om att det följer av denna artikel att bestämmelserna i rambeslut 2008/909 i princip gäller i samband med det återsändande för att verkställa påföljden som regleras av artikel 5 led 3 i rambeslut 2002/584.

85. I rambeslut 2008/909 uppställs dock en skyldighet att erkänna den dom som meddelats i en annan medlemsstat och att verkställa den påföljd som anges i domen. Såsom EU-domstolen angav i sin dom av den 8 november 2016, *Ognyanov*,³⁵ ”införs i artikel 8 i rambeslutet strikta krav för den anpassning som utförs av den verkställande statens behöriga myndighet av den utdömda påföljden i den utfärdande staten. Dessa krav utgör således de enda undantagen från nämnda myndighets principiella skyldighet att erkänna den dom som har översänts till den och att verkställa påföljden, som avseende dess längd och art ska motsvara den som anges i den utfärdande statens dom”.³⁶

86. Vidare har EU-domstolen redan understrukit att den behöriga rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten saknar fog för att göra en materiell omprövning av den bedömning som redan genomförts i samband med det rättsliga beslut som antagits i den utfärdande medlemsstaten. Det är nämligen så, att ”en sådan omprövning [skulle] åsidosätta principen om ömsesidigt erkännande och beröva den dess ändamålsenliga verkan. Denna princip innebär att det finns ett ömsesidigt

³⁵ C-554/14, EU:C:2016:835.

³⁶ Punkt 36 i domen.

förtroende för att var och en av medlemsstaterna erkänner den gällande straffrättsliga lagstiftningen i de andra medlemsstaterna, även då tillämpningen av de egna nationella bestämmelserna skulle leda till en annan lösning, och principen tillåter således inte att den verkställande rättsliga myndigheten ersätter den bedömning som redan gjorts i den utfärdande medlemsstaten... med sin egen ... bedömning om straffbarhet för [den berörda personen]”.³⁷

87. Såsom domstolen vidare har angett i samband med en europeisk arresteringsorder som utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, är ”[g]runden för verkställigheten av [detta straff] ... den verkställbara dom som meddelats i den utfärdande medlemsstaten”.³⁸

88. Av samtliga dessa omständigheter drar jag slutsatsen att det endast är på de strikta villkor som uppställs i artikel 8 i rambeslut 2008/909 som domen om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som meddelats i den utfärdande medlemsstaten, i förekommande fall, skulle kunna bli föremål för anpassning i den verkställande medlemsstaten. Med hänsyn till skillnaden i längd på det fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som föreskrivs i dessa båda medlemsstater för brott av den typ som SF har anklagats för,³⁹ tycks artikel 8.2 i rambeslut 2008/909 vara den enda bestämmelse som kan ge en möjlighet att anpassa den påföljd som SF kan komma att dömas till i Förenade kungariket. Jag erinrar om att det i denna bestämmelse föreskrivs att ”[o]m påföljdens längd är oförenlig med den verkställande statens lagstiftning, får den behöriga myndigheten i den verkställande staten endast besluta att anpassa påföljden om påföljden överstiger det strängaste straff som föreskrivs för liknande brott enligt den nationella lagstiftningen. Den anpassade påföljden får inte understiga det strängaste straff som föreskrivs för liknande brott enligt den verkställande statens nationella lagstiftning”.

89. Det är troligt att Förenade kungariket kände till att nederländsk rätt gav stora möjligheter att anpassa påföljderna efter det att den dömda personen återsänts och att det ville underrätta Konungariket Nederländerna om att det motsatte sig en så pass omfattande tillåten anpassning av påföljden, genom att i formuleringen av garantin om återsändande inkludera kommentaren att ”ett överlämnande enligt rambeslut [2002/584] inte innebär att Nederländerna får ändra längden på den påföljd som eventuellt kommer att utdömas av en brittisk domstol”. Det ska dock preciseras att en sådan kommentar inte utgör något hinder mot att Konungariket Nederländerna tillämpar den möjlighet till anpassning som uttryckligen är tillåten enligt artikel 8.2 i rambeslut 2008/909.

90. Av det ovan anförda följer att enligt min mening ska artikel 25 i rambeslut 2008/909 tolkas så, att den verkställande medlemsstaten, efter det att den har överlämnat den begärda personen på villkor att det lämnas en garanti om att personen ska återsändas, och när den verkställande medlemsstaten väl ska verkställa den dom om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som meddelats mot denna person, inte får anpassa påföljden så att den motsvarar den påföljd som skulle ha utdömts för det aktuella brottet i denna medlemsstat. Det är endast på de strikta villkor som uppställs i artikel 8 i rambeslut 2008/909, och särskilt – med hänsyn till omständigheterna i målet vid den nationella domstolen – artikel 8.2 i nämnda rambeslut, som den dom som meddelats i den utfärdande medlemsstaten, i förekommande fall, skulle kunna bli föremål för anpassning i den verkställande medlemsstaten.

³⁷ Se, analogt, dom av den 23 januari 2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, punkt 52). Se, även, dom av den 8 november 2016, Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:835, punkterna 46–49), samt, beträffande rambeslut 2006/783, dom av den 10 januari 2019, ET (C-97/18, EU:C:2019:7, punkt 33).

³⁸ Se dom av den 6 december 2018, IK (Verkställighet av kompletterande straff) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, punkt 56).

³⁹ I det avseendet framgår det av de skriftliga yttranden som ingetts av SF att de gärningar med anledning av vilka han ska överlämnas (”samråd i syfte att kringgå förbudet mot införsel av narkotika i kategori A, nämligen diacetylmorfin (heroin)” och ”samråd i syfte att kringgå förbudet mot införsel av narkotika i kategori A, nämligen kokain (kokainhydroklorid)”) båda kan leda till livstids fängelse i Förenade kungariket. I Nederländerna är införsel av sådan narkotika straffbelagt enligt artikel 2 A i Opiumwet (lagen om opium, Stb. 1928, nr 167) av den 1 oktober 1928 och kan, enligt artikel 10.5 i nämnda lag, leda till fängelse i högst 12 år. I Förenade kungariket föreskrivs således ett högre maximistraff än det som föreskrivs i Nederländerna för samma gärningar.

V. Förslag till avgörande

91. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att EU-domstolen besvarar de tolkningsfrågor som har ställts av Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam, Nederländerna) på följande sätt:

- 1) Artikel 5 led 3 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, ska tolkas så, att garantin om att den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring, efter att ha hörts, ska återsändas till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som denne kan komma att dömas till i den utfärdande medlemsstaten, betyder att ett sådant återsändande kan skjutas upp till dess att det har slutgiltigt beslutats om en påföljd eller en kompletterande åtgärd, såsom ett beslut om förverkande, under förutsättning att ett sådant beslut meddelas inom ramen för ett straffrättsligt förfarande och att detta skede av förfarandet avser samma brott som det som har legat till grund för den europeiska arresteringsordern. Med hänsyn till det mål som eftersträvas med denna bestämmelse, nämligen att underlätta en social återanpassning av dömda personer, ska dock de behöriga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten göra allt som ligger inom deras behörighet för att se till att ett sådant återsändande sker så fort som möjligt.
- 2) Artikel 25 i rådets rambeslut 2008/909/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen ska tolkas så, att den verkställande medlemsstaten, efter det att den har överlämnat den begärda personen på villkor att det lämnas en garanti om att personen ska återsändas, och när den verkställande medlemsstaten väl ska verkställa den dom om fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd som meddelats mot denna person, inte får anpassa påföljden så att den motsvarar den påföljd som skulle ha utdömts för det aktuella brottet i denna medlemsstat. Det är endast på de strikta villkor som uppställs i artikel 8 i rambeslut 2008/909, och särskilt – med hänsyn till omständigheterna i målet vid den nationella domstolen – artikel 8.2 i nämnda rambeslut, som den dom som meddelats i den utfärdande medlemsstaten, i förekommande fall, skulle kunna bli föremål för anpassning i den verkställande medlemsstaten.